

Обставини справи

У цій справі заявник скаржився на те, що Верховний суд не спромігся ухвалити вмотивоване рішення, яке було б достатньо чітким щодо його висновку, як того вимагають положення пункту 1 статті 6 Конвенції, через однакову кількість голосів суддів, які підтримали і які відхилили апеляцію.

9 липня 2013 року суд присяжних визнав заявника винним у спричиненні смерті необдуманим, необережним або небезпечним діянням, а 2 серпня 2013 року засудив до двох років позбавлення волі, яке він згодом відбув.

9 серпня 2013 року заявник подав апеляцію до Верховного суду, оскаржуючи своє засудження та вирок.

19 грудня 2014 року Верховний суд, засідаючи у складі дванадцяти суддів, ухвалив три рішення щодо апеляції заявника й рішення за скаргами інших засуджених у справі. Одне рішення шести суддів стосувалося відхилення скарги заявника, а два окремих рішення двох та чотирьох суддів відповідно того, що вони б задовольнили його скаргу.

19 грудня 2014 року ці рішення проголосили у відкритому судовому засіданні.

Після проголошення рішень Голова Верховного суду зробив окреме оголошення щодо, серед іншого, короткого змісту апеляції заявника. Він зазначив, що кримінальна апеляція шостого обвинуваченого [заявника] відхилена, оскільки голоси суддів за і проти його апеляції розділилися порівну (по шість), а отже згідно з національним законом заявник не виконав тягар доведення того, що рішення та вирок першої інстанції були протиправними.

Того ж дня Верховний суд опублікував пресреліз із відповідною заявою.

Оцінка Суду

ЄСПЛ повторює, що відповідно до його усталеної прецедентної практики, яка відображає принцип, пов'язаний із належним відправленням правосуддя, рішення судів і трибуналів повинні належним чином містити підстави, на яких вони ґрунтуються (див. рішення у справі *Moreira Ferreira v. Portugal* (№ 2) [ВП], § 84). Ступінь, до якого застосовується цей обов'язок наводити аргументи, може змінюватися залежно від характеру рішення та має визначатися з огляду на обставини справи (див. рішення у справі *García Ruiz v. Spain* [ВП], § 26). Не вимагаючи детальної відповіді на кожен аргумент, висунутий скаржником, це зобов'язання передбачає, що сторони судового провадження можуть розраховувати на отримання конкретної та чіткої відповіді на аргументи, які є вирішальними для результату цього провадження (див., серед інших джерел, рішення у справі *Ruiz Torija v. Spain*, §§ 29-30, та *Higgins and Others v. France*, §§ 42-43). Ступінь, до якого застосовується обов'язок надавати обґрунтування, може змінюватися залежно від характеру рішення. Крім того, необхідно враховувати, зокрема, різноманіття

позовів, які сторона може подати до суду, і відмінності Договірних Держав у законодавчих положеннях, звичаєвих нормах, юридичних висновках, а також у викладенні судових рішень (згадане рішення у справі *García Ruiz*, § 29) (пункт 39 рішення).

ЄСПЛ також повторює, що під час провадження, яке здійснюється професійними суддями, розуміння обвинуваченим свого засудження впливає насамперед із мотивів, наведених у судових рішеннях. У таких випадках національні суди мають достатньо чітко вказати підстави, на яких вони ґрунтують свої рішення (див. рішення у справі *Hadjianastassiou v. Greece*, § 33). Умотивовані рішення також мають на меті продемонструвати сторонам, що їх почули, сприяючи більш добровільному ухваленню рішення з їхнього боку. Крім того, вони зобов'язують суддів базувати свої міркування на об'єктивних аргументах, а також захищати права на захист (див. рішення у справі *Taxquet v. Belgium* [ВП], § 91) (пункт 40 рішення).

ЄСПЛ зазначає, що національне законодавство не виключало рівності голосів. Незалежно від наявності вакантних посад суддів Верховний суд вважався належним чином сформованим (див. пункт 23 цього рішення). Голова Верховного суду не мав вирішального голосу (див. пункт 20 цього рішення) (пункт 41 рішення).

Стаття 27 (2) Закону про суди 1960 року (Закон 14/1960) передбачала, що якщо Верховний суд складається з парної кількості суддів, голоси яких при голосуванні розділяються порівну, рішення буде ухвалено проти сторони, на яку покладено тягар доведення. ЄСПЛ зазначив, що згідно з наданою Урядом прецедентною практикою, яку заявник не оскаржував, тягар скасування обвинувального вироку в кримінальних апеляціях лежить на апелянті, тоді як тягар доведення того, що не було значного порушення правосуддя, незважаючи на помилку в рішенні суду першої інстанції, покладається на обвинувачення (пункт 42 рішення).

ЄСПЛ не тлумачив однакову кількість голосів як порушення статті 6 Конвенції, а також не міг визнати за обставин цієї справи, що стаття 27 (2) Закону 14/1960 сама по собі суперечить статті 6 Конвенції. Проте ЄСПЛ все ще необхідно встановити, чи були за конкретних обставин цієї справи рішення Верховного суду, які призвели до відхилення апеляції заявника, достатньо обґрунтованими, щоб дозволити заявнику зрозуміти, чому це відхилення було результатом дії статті 27 (2), і чи це рішення було достатньо чітким щодо свого висновку та результату (пункт 43 рішення).

ЄСПЛ зауважив, що можливість однакової кількості голосів була очевидною для заявника, якого представляв адвокат, і не викликала жодних занепокоєнь щодо формування суду (пункт 44 рішення).

ЄСПЛ також зазначив, що рішення, ухвалені щодо апеляції заявника, містили підстави для задоволення та відхилення апеляції з достатнім обґрунтуванням. Тож не виникає жодних питань стосовно розгляду Верховним судом справи по суті та правильності рішення суду першої інстанції (пункт 45 рішення).

ЄСПЛ повторив, що вимога того, щоб у рішеннях судів належним чином викладалися причини, на яких вони ґрунтуються, може залежати від характеру рішення (див. пункт 39). Хоч зазначені рішення справді не містили жодних посилань на статтю 27 (2), відхилення апеляції заявника було неминучим результатом рівного

голосування. Отже, рівень необхідних у цьому контексті юридичних дебатів був значно зменшений. У зв'язку із цим ЄСПЛ не може ігнорувати той факт, що в рішеннях, які допускали задоволення апеляції, використовувалися гіпотетичні формулювання, натомість у рішенні про відхилення прямо вказувалося, що апеляцію було відхилено (пункт 46 рішення).

Крім того, Голова Верховного суду усно оголосив результати рішень, переконавшись, що заявник зрозумів, що апеляцію було відхилено через його нездатність виконати свій тягар доведення, таким чином усунувши можливість непорозуміння (див. пункт 17 цього рішення). Крім того, Верховний суд опублікував окремий пресреліз, у якому пояснив громадськості результат справи (див. пункт 18 цього рішення) (пункт 47 рішення).

Попри відсутність прямого посилання на статтю 27 (2) у рішеннях Верховного суду при розгляді доводів заявника, поданих до ЄСПЛ, немає сумніву в розумінні заявником того, що його справу було відхилено через дію цього положення (пункт 48 рішення).

Хоча було б доречно, щоб Верховний суд включив відповідне стисле обґрунтування цього питання та короткий висновок щодо результату справи в письмові рішення, ЄСПЛ не вважає, що відсутність такого обґрунтування за конкретних обставин справи порушила вимоги пункту 1 статті 6 Конвенції (пункт 49 рішення).

Отже, порушення пункту 1 статті 6 Конвенції не було.

Висновок

Відсутність порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 5 липня 2022 року й набуло статусу остаточного 14 листопада 2022 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.